

RIIGI TEATAJA

Nr. 93.

1. novembril 1935.

Nr. 93.

- Art. 766. Töötülide lahendamise seadus.
767. Eesti ja Soome vahel 5. juulil 1934 allakirjutatud lisakokkuleppe muutmiseks vahetatud nootidega sõlmitud kokkuleppe kinnitamise seadus. — Noodid.
768. Määruse muutmise määrus kohtu-uurijate jaoskondade ja nende tööpiirkondade korraldamise kohta.
769. Siseministri eeskiri politsei vormiriiete kirjelduse lähemate üksikasjade ja nende kandmise viisi kohta. — Joonised.
770. Kriminaal- ja poliitilise politsei ametmärgi kirjeldus ja kandmise kord.
771. Otsus sadamamaksude tariifi nr. 141 muutmise ja täiendamise kohta.
772. Sundmäärus puude maharaiumise kohta Tallinna linna administratiivpiirides asuvates, tervishoidlise kaitse alla arvatud metsades ning parkides.
773. Sundmäärus tuleõnnetuste vältimise kohta Kuressaares.
774. Sundmäärus piima tootmise, töötlemise ning piima ja piimasaadustega kauplemise kohta Viljandis.
775. Sundmäärus kauplemise aja kohta Paides.
776. Sundmäärus piima ja piimasaadustega kauplemise kohta Tapal.
777. Elva alevi puhtussundmäärus.
778. Sundmäärus äritegevusaja kohta Antsla alevis.
779. Sundmäärus ehitiste kohta Viljandimaa alevikkudes.

766. Töötülide lahendamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 25. oktoobril 1935.

I.

§ 1. Majandusliikkude huvide pärast tekkinud kollektiivsete töötülide rahulisel teel lahendamiseks luuakse Teedeministeeriumi juurde töötülide lahendamise komisjon.

Komisjoni esimehe nimetab Riigivanem isikute seast, keda paneb ette Teedeminister kokkuleppel Majandusministriga. Liikmeiks on Teedeministeeriumi töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktor, Majandusministeeriumi tööstusosakonna direktor, kaks Kaubandus-Tööstuskoja ja kaks töölistkoja poolt nimetatud esindajat.

Komisjoni esimehele kui ka liikmeile määratakse ühel ajal nende nimetamisega ka nende asendajad. Teedeministeeriumi töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktorile määrab asendaja Teedeminister ning Majandusministeeriumi tööstusosakonna direktorile määrab asendaja Majandusminister.

Esimees, Kaubandus-Tööstuskoja ja töölistkoja esindajad määratakse kolmeks aastaks.

§ 2. Kui mõnes käitises tekib tööandja ja tööliste vahel majanduslikkude huvide pärast töötüli, mis ähvardab streigiga, on käitise valdaja kohustatud sellest teatama kohaliku jaoskonna tööinspektorile 24 tunni jooksul arvates tüli algusest.

Töötüli alguseks loetakse moment, mil tööliste esindajad teatavad tööandjale, et töölised algavad streiki, kui nende nõudeid ei täideta.

§ 3. Streigist on tööliste esindajad kohustatud teatama tööandjale vähemalt 6 päeva enne streigi algust.

Tööliste esindajateks loetakse töölisnõukogu liikmed ja töölisvanem eriliselt volitamata. Käitistes, kus puudub töölisnõukogu või töölisvanem, valib oma esindajad tööliste üldkoosolek.

§ 4. Tööinspektor või tema abi peab ilmuma kohale § 2 nimetatud tülist teadasaamise päeval, olgu ta saanud vastava teate tööandjalt või muul teel. Ei ole teadasaamise päeval tema kohaleilmmumine võimalik, peab ta ilmuma kohale hiljemalt järgmisel päeval.

Tööinspektor või tema abi peavad võtma tarvitusele kõik seaduslikud abinõud tööandja ja tööliste vahel kokkuleppe saavutamiseks. Ei lähe kokkuleppe saavutamine tööinspektoril korda 24 tunni jooksul, kui töötüli on tekkinud ühes käitises, ja 48 tunni jooksul, kui töötüli on tekkinud mitmes käitises, teatab ta sellest Teedeministeriumi töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktorile.

§ 5. Kui majanduslikkude huvide pärast tekkinud töötüli ulatus ei piirdu ühe tööinspektori jaoskonnas asuvate käitistega, vaid haarab tervet tööharu või üksiku tööharu mitut käitist mitmes tööinspektori jaoskonnas, on tööinspektor kohustatud töötüli tekkimisest teada saades sellest otsekohe teatama vanemale tööinspektorile. Vanem tööinspektor on kohustatud viivitamata tarvitusele võtma kõik abinõud tööandjate ja tööliste vahel kokkuleppe saavutamiseks. Ei õnnestu see tal 3 päeva jooksul, teatab ta sellest töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktorile.

§ 6. Teatab jaoskonna või vanem tööinspektor töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktorile, et tal ei ole õnnestunud majanduslikkude huvide pärast tekkinud kollektiivse töötüli lahendamine (§ 4 ja 5), teatab viimane sellest Teedeministrile ja kui Teedeminister tarvilikuks peab, kutsub töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktor hiljemalt kahe päeva jooksul kokku töötülide lahendamise komisjoni.

Teedeminister võib töötüli lahendamise komisjoni kokkukutsumisest loobuda ja anda töötüli lahendamise töökaitse ametkonna hooleks või töötüli üldse mitte vahele astuda.

§ 7. Töötülide lahendamise komisjoni ülesandeks on sobitada kokkulepet tülitsevate poolte vahel. Saavutatakse kokkulepe, siis koostab komisjon kirjaliku kokkuleppe teksti, millele kirjutavad alla tööandja või tööandjad kui ka tööliste poolt valitud esindajad.

Allakirjutatud kokkulepe omab kollektiivlepingu jõudu ja sellest loobumine võib toimuda Kollektiivlepingute seaduses ettenähtud korras.

§ 8. Ei õnnestu töötüli lahendamise komisjonil kokkuleppe saavutamine, teeb komisjon tüli lahendamiseks otsuse, mis on õiglane komisjoni arvates. Komisjon võib tarvitada oma otsuse tegemisel ekspertide abi.

Leiab komisjon, et andmete puudusel või mõnel muul põhjusel temal võimatu on otsustada, kuivõrd tööandjal võimalik on vastu tulla tööliste

nõudmistele, koostab ta selle kohta protokoll, teeb selle sisu teatavaks mõlemale poolele ja lõpetab siis oma tegevuse selle töötüli lahendamisel.

§ 9. On komisjon teinud otsuse, annab esimees selle kirjalikult teada mõlemale poolele. Nõustuvad pooled otsusega, annavad nad selleks oma allkirjad. Sel juhul omab komisjoni otsus sama jõudu samade tagajärgedega, nagu § 7 nimetatud kokkulepe.

§ 10. Kui mõlemad või üks pooltest töötülide lahendamise komisjoni otsusega ei nõustu, on mittenõusolijail õigus kolme päeva jooksul, arvates otsuse teadasaamise päevast, esitada motiive oma teguviisi põhjendamiseks. Selle tähtaja möödumisel teeb komisjon oma otsuse teatavaks Teedeministrile ühes motiividega, ning kui on esitatud vastuväited poolte poolt, siis ka viimastega. Teedeminister, kokku leppides Majandusministriga, kas kinnitab komisjoni otsuse või saadab asjatoimetuse komisjonile tagasi uueks otsustamiseks. Uuel otsustamisel koosneb komisjon esimehest ja liikmeist või nende asendajaist, kes ei võtnud osa komisjoni esimesest otsusetegemisest.

§ 11. Teedeministri poolt kinnitatud töötülide lahendamise komisjoni otsus tehakse pooltele teatavaks töökaitse ametkonna poolt ja on sunduslik tööandjatele kui ka töölistele — komisjoni otsuses näidatud tähtaja jooksul. See tähtaeg ei või olla pikem kuuest kuust. Komisjoni otsuses ettenähtud töötingimusi võib muuta ainult tööandjate ja tööliste vahelisel kokkuleppel.

Kui töölised vaatamata eelmises lõikes nimetatud komisjoni otsusele lõpetavad töö komisjoni otsuses ettenähtud tähtaja jooksul, siis vaatavad ametiasutised neile töölistele mitte kui streikijatele, vaid kui omal soovil töölepingu lõpetanuile.

Samuti vaatavad ametiasutised töölistele mitte kui streikijatele, vaid kui omal soovil töölepingu lõpetanuile, kui need lahkuvad töölt töötülide lahendamise komisjoni tegutsemise ajal kuni otsuse kinnitamiseni Teedeministri poolt (§ 10).

§ 12. Ei ole komisjoni otsus tehtud teatavaks tööliste esindajatele nelja nädala jooksul alaliselt kestvate tööde puhul ja kahe nädala jooksul hooaja-tööde puhul, arvates päevast, mil jaoskonna või vanem tööinspektor asus töötüli lahendamisele, siis võivad töölised alata streiki.

Saadab Teedeminister asjatoimetuse komisjonile tagasi uueks otsustamiseks, ei tunnista ametiasutiste poolt tööliste lahkumine streigiks veel kahe nädala jooksul arvates otsuse Teedeministri poolt kinnitamata jätmise päevast, kuigi kinnitamata jätmise momendini on möödunud neli nädalat alaliselt kestvate tööde puhul või kaks nädalat hooaja-tööde puhul.

§ 13. Tööliste streigile õhutamine on keelatud ja karistatav alates töötülide lahendamise komisjoni tegutsemise algusest kuni komisjoni otsuse maksuse tähtaja lõpuni.

§ 14. Töötülide lahendamise komisjoni kulud kaetakse Teedeministrierumi eelarvest. Komisjoni liikmeile ja ekspertidele makstakse tasu ja päevaningsõiduraha Vabariigi Valitsuse poolt määratud normide järgi.

§ 15. Töötülide lahendamise teostamisel saadud andmeid on töötüli lahendamise komisjoni liikmed ja eksperdid kohustatud hoidma saladuses.

§ 16. Tööinspektsiooni ametnikkude ülesandeks on järele valvata, et saavutatud kokkulepet või töötülide lahendamise komisjoni otsuseid täidetakse.

§ 17. Vabariigi Valitsusel on õigus anda määrusi käesoleva seaduse elluviimiseks ja töötülide lahendamise komisjoni tegevuse üksikasjaliseks korraldamiseks.

II.

Kuni tööliskoja tegevuse alustamiseni nimetab tööliste esindajad töötülide lahendamise komisjoni Teedeminister töölisühingute üleriikliku keskorganisatsiooni poolt esitatud nelja kandidaadi hulga.

III.

Käesolevas seaduses ettenähtud töötülide lahendamise kord ei ole kohaldatav Kaitseministeeriumi ja kaitseväe käitiste kohta. Neis tekkinud töötülid lahendab vastav ülemus.

IV.

Selle seaduse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Lepitusasutiste seadus (VSKK art. 1327 — 1917).

Tallinnas, 25. oktoobril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

O. Sternbeck

Teedeminister.

767. Eesti ja Soome vahel 5. juulil 1934 allakirjutatud lisakokkuleppe muutmiseks vahetatud nootidega sõlmitud kokkuleppe kinnitamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 25. oktoobril 1935.

§ 1. Kinnitada Eesti ja Soome vahel 5. juulil 1934 allakirjutatud lisakokkuleppe muutmiseks Soome Saadiku poolt Tallinnas 9. oktoobril 1935 nr. 850 all esitatud noodiga ja Välisministri poolt sellele noodile 24. oktoobril 1935 nr. 725 all antud vastusega sõlmitud kokkulepe.

§ 2. Avaldada ühes käesoleva seadusega eelnimetatud kokkulepet moodustavate nootide tekstid.

Tallinnas, 25. oktoobril 1935.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

Jul. Seljamaa

Välisminister.

Suomen Lähetystö
Légation de Finlande
Tallinn
No. 850

Tallinnas, 9. oktoobril 1935.

Härra Minister,

Käesolevaga on mul au ette panna Teile Soome Valitsuse soovina, et Eesti ja Soome vahel 5. juulil 1934 alla kirjutatud lisakaubalepinguga Soomele antud 100 tonni suurune pergamendi aastakontingent ja 75 tonni suurune pergamiini aastakontingent saaksid liidetud 175 tonni suuruseks ühiseks aastakontingendiks lepingu terveks maksvusajaks.

Juhul, kui Eesti Valitsus nõustub selle ettepanekuga, tuleks lugeda, et käesolev noot ning Teie vastus, kus teatate Eesti Valitsuse nõusolekust, moodustavad mõlema valitsuse vahelise lepingu kõnealuse kontingendi korraldamisest.

Võtke vastu, Härra Minister, mu suurima lugupidamise kinnitus.

P. J. Hynninen.

Tema Ekstsellents

Härra Jul. Seljamaa,
Eesti Välisminister.
Tallinn.

Välisminister
725-v

Tallinnas, 24. oktoobril 1935.

Härra Minister,

Käesolevaga on mul au teatada, et Eesti Valitsus on nõus Teie noodis 9. oktoobrist 1935 nr. 850 esitatud sooviga, et Eesti ja Soome vahel 5. juulil 1934 allakirjutatud lisakaubalepinguga Soomele antud 100 tonni suurune pergamendi aastakontingent ja 75 tonni suurune pergamiini aastakontingent loetakse 175 tonni suuruseks ühiseks aastakontingendiks lepingu terveks maksvusajaks.

Eesti Valitsus on samuti nõus sellega, et Teie ültätähendatud noot ning käesolev vastus sellele moodustavad mõlema valitsuse vahelise lepingu kõnealuse kontingendi korraldamiseks, milline astub jõusse selle avaldamisega Riigi Teatajas.

Võtke vastu, Härra Minister, minu suurima lugupidamise kinnitus.
Jul. Seljamaa.

Tema Ekstsellents

Härra P. J. Hynninen,
Soome Erakorraline Saadik ja Täievoliline Minister
Tallinnas.

768. Kohtuministri määruse muutmise määrus kohtu-uurijate jaoskondade ja nende tööpiirkondade korraldamise kohta.

Antud Kohtuministri poolt 29. oktoobril 1935.

I.

Kohtuministri määruse kohtu-uurijate jaoskondade ja nende tööpiirkondade korraldamise kohta § 3 p. 4 (RT 91 — 1935) muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

4. Valga jaoskond (kantselei asukoht Valgas): Valga ja Tõrva linnad; Valga maakonna vallad; Aakre ja Palupera vallad Tartu maakonnast; Vana-Antsla, Vastse-Antsla ja Urvaste vallad ja Antsla alev Võru maakonnast; jaoskonda läbibstavad raudteeliinid ja Tallinn-Valga raudteeliin kuni Palupera jaamani (incl.).

II.

Käesolev määrus hakkab maksma 1. novembril 1935.

Kohtuminister Joh. Müller.
Kantselei direktori as. A. Aua.

769. Siseministri eeskiri politsei vormiriiete kirjelduse lähemate üksikasjade ja nende kandmise viisi kohta.

Antud politsei vormiriiete kirjelduse (RT 11 — 1935 art. 102) lõppmääruste p. 7 alusel.

Politsei vormiriiete kirjelduses ettenähtud vormiriietuse juures kantakse märke alljärgnevalt:

1. Suvi- ja talimütsi noka metallist äärt ja riidetuse metallist nööpe alates konstaablist ja kõrgemale — kullavärvilisi ja kordnikud, vanemkordnikud ja allkonstaablid — hõbevärvilisi.

2. Kuue ja suvipluusi krae mõlemal otsal, 10—15 mm kraeotsa lõikest, kannavad alates konstaablist ja kõrgemale kullavärvilisi ja kordnikud, vanemkordnikud ja allkonstaablid — hõbevärvilisi ühendletud tähti: politseivalitsuses ja politseikoolis — SM, ja prefektuurides: Tallinna-Harju — TH, Tartu-Valga — TW, Viljandi-Pärnu — WP, Lääne-Saare — LS, Viru-Järva — WJ, Narva — N, Petseri-Võru — PW ja raudteede — R asetatuna rahvusvahelise liikumismärgi — ratas kahe tiivaga — keskele. (Joonis 1—10.)

3. Kuue ja suvipluusi krae mõlemal otsal p. 2 näidatud tähtede järele, kannavad alates konstaablist kuni II järgu komissarini kahest tammelehest kullavärvi metallist, või väljaõmmeldud ilustist ja alates I järgu komisarist ja kõrgemale — tammelehtedest ja mõõgast ühendletud kullavärvimetallist või väljaõmmeldud ilustist. (Joonis 11 ja 12.)

4. Vormiriietuse juures kuue või suvipluusi parempoolsel rinnal kannavad alates konstaablist ja kõrgemale politseimärgi ja kordnikud, vanemkordnikud ja allkonstaablid politsei numbrimärgi.

Erariietuse juures kantakse neid märke varjatult kuue hõlma all parempoolse revääri kohal.

5. Politseimärgiks on 35 mm kõrge ja 27 mm lai rukkilillesinist värvi emailitud metallist kilp, millele on kinnitatud oksideeritud hõbevärvi metallist lõvi, kes hoiab kullavärvilist väikese riigivapi kujutist, millel kolm rukkilillesinist värvi emailist leopardi kujutist. Emailitud kilpi ümbritseb oksideeritud hõbevärvi metallist tammelehtedest ühendletud ilustis. Märgi üldkõrgus ühes tammelehtedest ilustisega on 55 mm ja üldlaius — 42 mm. Märgi seesmisel küljel on graveeritud tähed EP ning märgi number. (Joonis 13.)

6. Politsei numbrimärgiks on 35 mm kõrge ja 27 mm lai hõbevärvi metallist kilp, millel tähed EP ja nende all sisselõigatud number. Kilpi ümbritseb oksideeritud hõbevärvi metallist tammelehtedest ühendletud ilustis. Märgi üldkõrgus ühes tammelehtedest ilustisega on 55 mm ja üldlaius — 42 mm. (Joonis 14.)

7. Politseimärgid ja politsei numbrimärgid valmistatakse, registreeritakse ja antakse välja politseiametnikkudele kandmiseks politseivalitsuse direktori korraldusel.

8. Politseimärgi ja politsei numbrimärgi on politsei ametmärk ja asendab ettenäitamisel amettunnistust ka juhul, kui politseiametnik on erariides.

9. Käesolev eeskiri hakkab maksma 15. novembril 1935.

Tallinnas, 19. oktoobril 1935. Nr. 2557-M.

Siseminister K. Eenpalu.

Politseivalitsuse direktori as. Joh. Sooman.

1

2

3

4

5

6

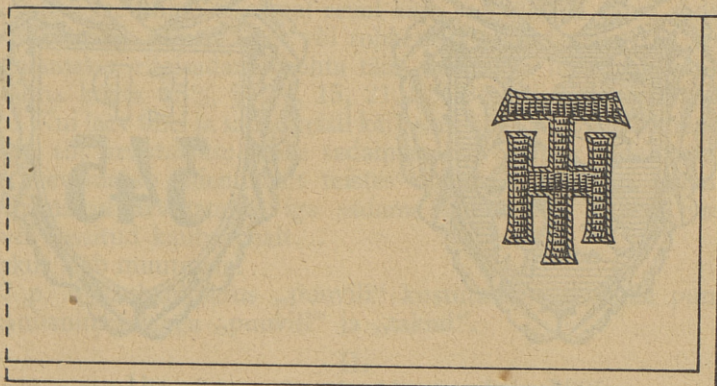
7

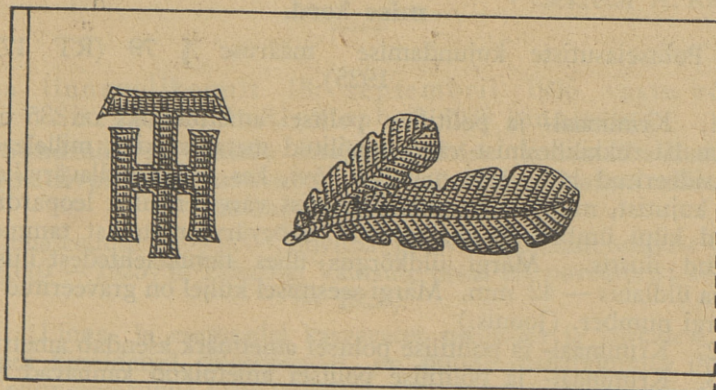
8

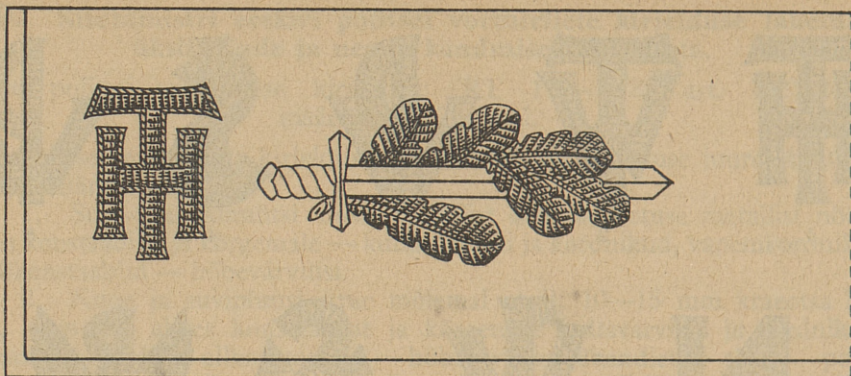
9

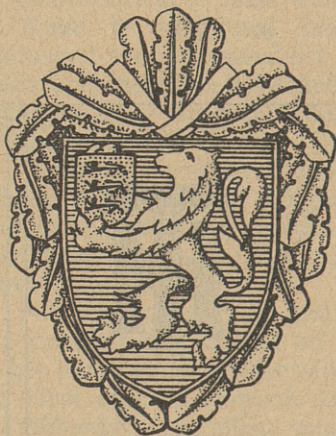
10

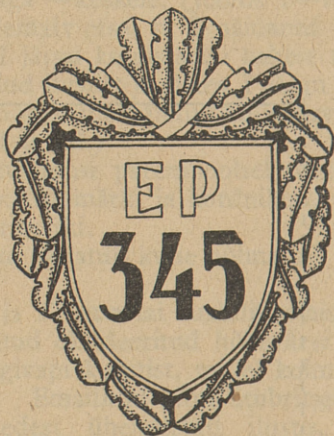
11

12

13

14

770. Kriminaal- ja politilise politsei ametmärgi kirjeldus ja kandmise kord.

Alus: Politseiasutiste kujundamise määruse § 79 (RT 177/178 — 1925).

§ 1. Kriminaal- ja politilise politsei ametmärgiks on 35 mm kõrge ja 27 mm lai rukkilillesinist värvi emailitud metallist kilp, millele on kinnitatud oksideeritud hõbevärvi metallist lõvi, kes hoiab kullavärvilist väikese riigivapi kujutist, millel kolm rukkilillesinist värvi emailist leopardi kujutist. Emailitud kilpi ümbritseb oksideeritud hõbevärvi metallist tammelehtedest ühendletud ilustis. Märgi üldkõrgus ühes tammelehtedest ilustisega on 55 mm ja üldlaius — 42 mm. Märgi seesmisel küljel on graveeritud tähed EP ning märgi number. (Joonis.)

§ 2. Kriminaal- ja politilise politsei ametmärk asendab amettunnistust.

§ 3. Kriminaal- ja politilise politsei ametnikud kannavad erariietuse juures ametmärki varjatult kuue hõlma all parempoolse revääri kohal.

§ 4. Kriminaal- ja politilise politsei ametmärgid valmistatakse, registreeritakse ja antakse välja politseiametnikkudele kandmiseks politseivalitsuse direktori korraldusel.

§ 5. Käesolev hakkab maksma 15. novembril 1935.

Tallinnas, 19. oktoobril 1935. Nr. 2557-M.

Siseminister K. Eenpalu.

Politseivalitsuse direktori as. Joh. Sooman.

771. Tariifinõukogu otsus 18. oktoobrist 1935 sadamamaksude tariifi nr. 141 muutmise ja täiendamise kohta.

(Prot. nr. 400 p. 1.)

Alus: Tariifinõukogu seadus (RT 106 — 1923) ja Sadamamaksude seadus (RT 18 — 1931).

I.

Sadamamaksude tariif nr. 141 (RT 87 — 1935) § 6 ja § 27 muudetakse järgmiselt:

§ 6 ilma märkuseta pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 6. Kui laev ühel ja samal reisil käib sees ühe ja sama sadama piirkonnas asuvas ühes riigi ja ühes või rohkemais erasadamais, siis arvutatakse kõiki sadamamakse riigisadama kohta täiel määral ja laevamaksu täiendavalt iga erasadama kohta 15% §§ 14, 15, 21, 33, 34 või 35 ettenähtud maksu-määradest. Kui laev ühel ja samal reisil käib sees ühe sadama piirkonnas asuvas erasadamais, siis arvutatakse kõike sadamamakse esimese sadama kohta täiel määral ja laevamaksu täiendavalt teistes sadamais 15% iga sadama kohta.

Kaubamaksu arvutatakse iga sadama kohta täiel määral vastava osa laaditud või lossitud kauba pealt.

Märkus jääb muutmata.

§ 27 p. b kaubanimetus „puuvili“ kustutatakse ja sama punkt täiendatakse kaubanimetustega „puuvill“ ja „takud“.

II.

Käesolev otsus loetakse maksvaks 11. oktoobrist 1935.

Tariifinõukogu eesistuja Teedeministri abi K. Jürgenson.

Sekretär A. Remma.

Tallinna linnavolikogult 18. septembril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 8. oktoobril 1935 kinnitatud

772. Sundmäärus puude maharaiumise kohta Tallinna linna administratiivpiirides asuvates, tervishoidlise kaitse alla arvatud metsades ning parkides.

Alus: Linnaseaduse § 108 p. 34, Suvitus- ja ravitsuskohtade seaduse §§ 13 ja 6 (RT 109/110 — 1925) ja Vabariigi Valitsuse otsus 25. novembrist 1925 (RT 7 — 1926).

§ 1. Linna- ja eramaadel kasvavates metsades ja parkides, mis asuvad allpool kirjeldatud piirkondades, on puude maharaiumine ilma linnavalitsuse ehituseosakonna loata keelatud:

I piirkond. — Piir algab Pirita jõesuust ning läheb linna administratiivpiiri mööda Lasnamäe ülemise veeruni ning seda mööda Lubja tänavani. Sealt, välja jättes Lubja tänaval nr. 11 asuva kinnisvara nr. 755, Lubja ja Vilmsi tänavaid mööda linnatapamaja krundi piirini. Edasi tapamaja krundi tagumist piiri mööda Tallinn-Pärnu raudteeni ning seda mööda Kadrioru äärses ojas, sealt mööda oja Tallinna laheni ning mere randa mööda algpunkti.

II piirkond. — Piir algab kinnisvara nr. 1317/1318 lõunapoolse piirjoone pikenduse lõikepunktilt Ülemiste järve kaldaga ja läheb Ülemiste järve kallast mööda Kurna mõisa metsa ja Mõigu talumaade vahepiirini. Vahepiiri mööda Tallinna linna administratiivpiirini ning seda mööda kuni Habersti mõisa ja linna vahelist piiri lõikava endise kindluse raudtee tammini. Siit pöörab piir Kaitseministeeriumi ladude maa-ala piirile ning läheb ladude Rahumäe teepoolset piiri mööda Tondi kasarmute maa-ala kinnistu nr. 3722 piirini. Edasi seda mööda jättes välja kasarmute maa-ala, kinnisvara nr. 3441 piirini ning sealt kinnisvarade nr. nr. 3441 ja 1317/1318 lõunapoolset piiri ning selle pikendust mööda algpunkti Ülemiste järve kaldale.

III piirkond. — Piir algab Kopli lahe rannal, Pelgulinna tee tuleva tee otsa kohalt, ning läheb seda teed ja „Seevaldi“ linnapoolse piiriäärset teed mööda Paldiski maantee. Edasi Kadaka teed mööda linna administratiivpiirini ning seda mööda Kopli laheni ja sealt algpunkti.

§ 2. Puude raiumise loa saamiseks eramaadel asuvates metsades ja parkides tuleb maaomanikul esitada linnavalitsuse ehituseosakonnale kirjalik avaldus, milles peab olema tähendatud maharaiutavate puude asupaik, nende arv ja raiumise põhjus.

Linna metsades ja parkides puude maharaiumiseks koostab linna metsa-ülem või linna aednik ehituseosakonna esindaja osavõtul puude maharaiumise tarviduse, asukoha ja puude arvu kohta akti ja esitab selle akti ehituseosakonnale.

§ 3. Puude maharaiumine on lubatud ainult niivõrd kui võrd see ei riku ega laasta metsa ja parki, ega halvenda nende ilmet ja iseloomu.

§ 4. Haiged puud ja põõsad on maaomanikud kohustatud nende maaladel asuvatest metsadest ja parkidest kõrvaldama kahe nädala jooksul, arvates sellekohase nõude saamise päevast ehituseosakonnalt.

§ 5. Linnavalitsuselt selleks volitatud isikutel on õigus kontrollida metsade ja parkide seisukorda ja teostada neis järelevalvet sundmääruse täitmise suhtes.

§ 6. Sellest sundmäärusest üleastujad võetakse vastutusele Kriminaalseadustiku § 122 põhjal.

§ 7. Käesolev sundmäärus hakkab maksma kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea J. Soots.

Sekretär G. Pinding.

Kuressaare linnavolikogult 7. augustil 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 3. oktoobril 1935 kinnitatud

773. Sundmäärus tuleõnnetuste vältimise kohta Kuressaare linnas.

Antud Linnaseaduse § 108 p. 4 põhjal.

§ 1. Tuleõnnetuste vältimiseks on korstnate järelevaatus, puhastus ja tarbekorral tahma põletamine sunduslik. Mainitud töid võivad teha ainult need kutseõigustega korstnapühkijad, kes on linnavalitsuses registreeritud.

§ 2. Korstnapühkijad, kes oma peale on võtnud korstnapühkimise majades, on kohustatud puhastama kõiki linna piiris asuvate majade tarvitusel olevaid korstnaid, truupe, ahju-, pliidi- ja soojaseinalõõre vähemalt üks kord iga kahe kuu jooksul.

Avalike saunade, tööstusettevõtete ja pagaritöökodade korstnad tulevad puhastada läbi aasta vähemalt üks kord kuus.

Plekkahjude ja nende lõõride puhastamise eest, millel uksekesi ei ole, maksab majaomanik korstnapühkijale eritasu kokkuleppe järgi, kusjuures korstnapühkija on kohustatud majaomanikule niisuguste lõõride puhastamise tarvidusest teatama.

§ 3. Majaomanikud või nende asemikud on kohustatud valvama, et korstnapühkijad oma kohustusi täidaksid. Selleks peab iga majaomanik või ta asemik korstnapühkijal kaasasolevas raamatus vastava kuu jaoks märgitud kohal oma allkirjaga tõendama, et korstnad tõesti puhastatud. Raamatu toob korstnapühkija iga kuu esimese kolme päeva jooksul linnavalitsusse kontrollimiseks. Politseil on õigus igal ajal selle raamatu ettenäitamist nõuda.

Kui majaomanik leiab, et korstnate, truupide ja lõõride puhastus küllalt korralikult ei ole tehtud, jätab ta raamatusse allkirja andmata, teatades sellest ajaviitmata linnavalitsusele.

§ 4. Majaomanikud või nende asemikud on kohustatud korstnapühkimisel vajalikke asju, nagu redeleid, katuseluuke j.n.e. alati korras hoidma ja valvama, et korstnad, truubid, ahjud ja pliidi lõõrid ning tulemüürid alati tulekindlas korras oleksid ja et kohe kõrvaldataks vigastused ning muud puudused, mille läbi tulekahi võiks tekkida.

§ 5. Korteripidajad on kohustatud viibimata majaomanikule või tema asemikule teatama oma korteris ahjude ja pliitide juures ilmnenud vigastusest, mis tulekahju võiks põhjustada.

§ 6. Majaomanikud või nende asemikud on kohustatud iga elumaja juures pidama redeli, mille pikkus ulatuks ühekordsete elumajade juures katuseni, kõrgemate elumajade juures ülemise korra aknani. Redel tuleb hoida kättesaadaval kohal.

§ 7. Keelatud on tuleasemete, ahjude ja korstnate lähedusse ligemale 0,5 m asetada põlevaid ja kergesti süttivaid aineid, nagu heinu, õlgi, laaste j.n.e. Pööningutel peab juurdepääs korstnatele ja läbikäik võimalik olema. Nende nõudmiste täitmise järele valvavad korstnapühkijad, kes nõuavad kõrvalkaldumiste eemaldamist majaomanikult, selle mittetäitmise korral aga teatavad politseile.

§ 8. Lahtisi põhu- ja heinakuhje ei tohi hoonetele paigutada lähemale 10 meetrit.

§ 9. Tööstus-kaubanduslike puumaterjalide ladude juures väljaspool hooneid ja materjali virnu peavad olema veega täidetud riistad, vähemalt

125-liitrilise mahutusega ja mitte kaugemal kui 75 m üksteisest. Iga vee-riist peab olema varustatud pangega.

§ 10. Keelatud on ehituste või puumaterjalide piirkonnas lahtise tule tegemine. Katuste tõrvamiseks tõrva soojendamine või kütiste tegemine aedades on lubatud ainult alalise valve all.

§ 11. Igäühe kohuseks on käia ettevaatlikult ümber tulega, tuletikkudega, keemiliste tulesüütajatega, plahvatavate ning muude kergesti süttivate ja põlevate ainetega. Keelatud on elumajades jätta tuld järelevalveta või väikeste laste või nõdrameelsete hooleks.

§ 12. Käesolev määrus hakkab maksma 15. päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas, mis ajaks kaotab jõu Kuressaare linnavolikogult 7. septembril 1921 vastu võetud ja RT 108 — 1921 avaldatud Sunduslik määrus korstnate puhastamise kohta Kuressaare linnas.

§ 13. Käesoleva määruse rikkujad võetakse vastutusele Kriminaal-seadustiku § 122 järgi, kui nad ei lange muule eriti ettenähtud karistusele.

Linnapea (allkiri).

Sekretär J. Haab.

Viljandi linnavolikogult 11. septembril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 5. oktoobril 1935 kinnitatud

774. Sundmäärus piima tootmise, töötlemise ning piima ja piimasaadustega kauplemise kohta Viljandi linnas.

Alus: Linnaseaduse § 108 p.p. 18 ja 22 ning Piimaseaduse § 27.

§ 1. Piimatööstusi, piima ja piimasaaduste kauplusi võib avada ainult linnavalitsuse sellekohase loaga.

§ 2. Piimatööstuste avamine on lubatud Viljandi linnas ruumides, kus leidub puhtavee-seadis, mille kaudu saadakse vett linna veevärgist või kohalikust puurkaevust; viimasel juhul peab vesi laboratoorse analüüsi andmeil vastama tervishoiunõudeile. Peale selle peab olema nõudeile vastav mustavee äravool.

§ 3. Lahtise piima ja piimasaaduste müük tarvitajale on lubatud: 1) eripiimakauplustes või piimamüügiroomides toiduainete kaupluste juures ja 2) tootja majapidamises. Tootjalt tarvitajale tellimise korral tarvitaja kodus üleantav piim peab Piimaseaduse teostamise määruse kohaselt olema kinnisis pakendeis. Lahtise piima ja piimasaaduste müük on lubatud ainult selleks määratud kohtadel. Piimasaadustega kauplemine turul toimub vastavalt Sundmäärusele turul kauplemise kohta Viljandi linnas (RT 64 — 1935).

Piima ja piimasaadusi kinnisis pakendeis ja võid lubatakse ka toiduainete kauplustes müüa tingimusel, et need hoitaks teistest toiduainetest eraldi vastavas klaaskapis.

§ 4. Piima ja piimasaaduste kaupluse või müügiroomi seinad, laed, letid, lauad ja pingid peavad olema värvitud heleda õlivärviga. Lubatud on ka krohvitud seinad ja laed, kui neid vähemalt iga 3 kuu järele lubjatakse. Põrandad peavad olema veekindlast materjalist (betoon, asfalt, parkettkivi j.t.). Eriipiimakaupluste põrandais peab leiduma vesilukuga äravoolurest, kui kauplus asetseb tänavas, kus on mustaveekanalisatsioon.

§ 5. Eripiimakaupluste põranda pindala peab vähemalt 10 m² suur olema. Piimakaupluse ruum peab valgustatud olema välisakna kaudu, kusjuures akna valgustuspinna ja põranda suhe peab olema vähemalt 1:10. Piima ja piimasaaduste müügiroom toiduainete kauplustes juures peab vastama järgmisile nõudeile: põranda pindala olgu vähemalt 3 m², kusjuures lühem mõõde ei tohi olla alla 1,5 m; ruum peab olema valge elektrivalgustusega ja selle välisaken mitte alla 0,5 m² klaasipinnaga; ukse või kõrvalseinas peab niivõrd suur aken olema, et toiduainete kauplusest näha oleks, kui müüja piima ja piimasaadusi mõõdab. Piimakauplus või piima ja piimasaaduste müügiroom ei tohi ukse või muu avause kaudu ühenduses olla eluruumidega, kööbiga, väljakäigukohtadega, või laoruumidega, milles hoitakse halvasti või tugevasti lõhnavaid aineid.

Märkus. Enne käesoleva määruse maksmahakkamist tegutsemiseks loa saanud piimakaupluste ja piimamüügiroomide omanikud peavad korraldama ümber oma ruumid, mis ei vasta põranda pinnalt käesoleva § 5 nõuetele vastavalt määrusele esimese kapitaalremondi puhul, kuid hiljemalt 1. jaanuariks 1945.

§ 6. Piima ja piimasaaduste müügiroomis peab olema õhupuhastusseadis. Ruumid peavad olema puhtad ning korras. Mõõtmisel põrandale langev piim tuleb kohe kõrvaldada. Ruumis ei tohi leiduda kärbsed.

§ 7. Toiduainete kaupluste juures asuvais piima ja piimasaaduste müügiroomis on lubatud hoida ja müüa ainult piima ning piimasaadusi. Lõhnavate juustusortide hoidmiseks peab olema erikapp või klaaskuppel. Eripiimakauplustes on peale selle lubatud müüa ka mune, konserve avamata karpides, leiba, saia ja mett.

§ 8. Piimatööstuses ja piimamüügiroomis tegelevad isikud peavad kandma valgeid puhtaid terveid põlvini ulatuvaid randmeni küünivate käisega põlli.

§ 9. On keelatud maitsta piima või piimasaadusi mõõduriistadest ja nõudest. Riistad, millega piima või koort mõõdetakse, peavad olema niisugusest materjalist, mis mingisugust mõju ei avalda piimasse või koosesse, ja niisuguse käepidemega vars, et mõõtmise juures tõstja käsi riistas oleva vedelikuga kokku ei puutuks. Rõõskpiima või rõõskkoore eriliikide mõõtmiseks ja segamiseks peavad olema eri nõud iga liigi tarvis. Lahtise piima või koore segamiseks võib tarvitada pikavarrelisi mõõdunõusid või alumiiniumist ketas-segajat. Puust segajate kasutamine on keelatud. Lahtise piima ja koore müüginõud peavad olema kaetud kindla kaanega või puhta pesuriide või marliga.

§ 10. Piima ja piimasaaduste kauplustes, samuti söögimajades, kohvikutes, võõrastemajades ja einelaudades, kui nad müüvad rõõskpiima, tohib lahtiselt müügil olla ainult üks valikuist: „Rõõskpiim I“ või „Rõõskpiim II“. Mõlemad piimavalikud võivad müügil olla sel korral, kui teine neist on pakendis.

Lahtise piima müümisest tuleb teatada ostjale plakatiga „Rõõskpiim I“ või „Rõõskpiim II“. Kauplustes kinnitatakse plakat müügiroomi uksele, söögimajades, einelaudades jne. puhveti seinale.

Piimanõud ja piima ning piimasaaduste pakendid peavad kandma silte piimaliigi nimetusega.

§ 11. Kui välise õhu temperatuur on üle +10° C, tuleb eripiimakauplustes rõõskpiima ja rõõskkoort jahutada jahutuskappides, jäävee-bas-

seinides või jões hoidmise teel. Jäävee-basseinina võib kasutada piimamüügi-ruumi ehitatud betoonist või muust veekindlast materjalist basseine. Samuti tulevad kõik piimamüügi-ruumid varustada jahutusabinõudega, rõõskpiima ja rõõskkoore jahutamiseks pärast kella 10, kui väline õhutemperatuur on üle $+15^{\circ}$ C.

§ 12. Piima ja piimasaaduste müügikohtades peab olema võimalus piimaga või piimasaadustega kokkupuutuvate nõude ja riistade puhastamiseks Piimaseaduse teostamise määruse § 100 piimanõude kohta ettenähtud viisil.

§ 13. Kõik piimatööstuses ja piimakauplustes tegelevad isikud on kohustatud ilmuma linna tervishoiuarsti järelevaatusele Piimaseaduse teostamise määruse § 102 näidatud haiguste suhtes vähemalt 3 korda aastas, vahe-aegadele mitte üle 4 kuu. Iga uus juurdetulija peab enne tegevusse astumist ilmuma tervishoiuarsti juurde järelevaatusele. Järelevaatuse andmed kantakse järelevaadatava isiku käes olevasse kontrollvihku, mis kaupluste ja tööstuste kontrollimisel tuleb ette näidata.

§ 14. Piimatööstuste ning piima ja piimasaaduste kaupluste ja müügi-ruumide omanikel või juhatajail peavad olema neid piima või piimasaadustega varustajate täpsed aadressid ja nad on kohustatud teatama need tervishoiulist järelevalvet teostavaile ametnikele nende nõudmisel.

§ 15. Piima tootmise, töötlemise ja liikvele laskmise kohta on maksavad peale käesolevas sundmääruses ettenähtud nõuete Piimaseaduse ja selle teostamise määruse nõuded (RT 56 ja 101 — 1934).

§ 16. Käesolev sundmäärus peab olema üles pandud kaupluseruumides nähtavale kohale.

§ 17. Süüdlasi käesoleva sundmääruse rikkumises karistatakse vastavate seaduste alusel.

§ 18. Käesolev sundmäärus hakkab maksma kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas. Selle maksmahakkamisega kaotab maksvuse Viljandi linnavolikogult 5. juulil 1923 vastu võetud Sundmäärus piima, koore ja või müümise kohta Viljandi linnas.

Linnapea A. Maramaa.

Sekretär R. Schmidt.

Paide linnavolikogult 30. septembril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 9. oktoobril 1935 kinnitatud

775. Sundmäärus kauplemise aja kohta Paide linnas.

Antud Linnaseaduse § 108 p.p. 18 ja 26 põhjal.

§ 1. Kauplemine ja töötamine Paide linna piirkonnas asuvates kauplustes on lubatud tööpäeval kella 8 kuni kella 17, laadapäeval ja üks nädal enne ülestõusmise-, neli- ja jõulupühi aga kuni kella 18 kõigis kauplustes, allpoolnimetatud eranditega:

a) kella 7 kuni kella 18 lihakarnides ja kauplustes, kus müüakse ainult toiduaineid, tubakat ja tubakasaadusi;

b) kella 7 kuni kella 19 pagari- ja kondiitriärides ning piima- ja piimasaaduste kauplustes;

d) kella 7 kuni kella 22 tee-, kohvi- ja söögimajades ning alkoholita einelaudades.

Märkus. Avalikkude pidude ja koosolekute puhul võivad seltside alkoholita einelauad avatud olla kuni peo või koosoleku lõpuni, kuid mitte üle 15 tunni, arvates kauplemise algusest.

§ 2. Kauplemine on lubatud vaikselt, nelipühi-, võidupüha- ja jõululaupäeval ning vanal aastal kella 8 kuni kella 14 — kõigis kauplustes, allpoolnimetatud eranditega:

a) kella 7 kuni kella 18 lihakarnides, pagari- ja kondiitriärides, piima ja piimasaaduste kauplustes ning kauplustes, kus müüakse ainult toiduaineid, tubakat ja tubakasaadusi;

b) kella 7 kuni kella 22 tee-, kohvi- ja söögimajades ning alkoholita einelaudades.

§ 3. Kauplemine on lubatud nädalapühadel kella 7 kuni kella 10 lihakarnides, pagari- ja kondiitriärides, piima- ja piimasaaduste kauplustes ning kauplustes, kus müüakse ainult toiduaineid, tubakat ja tubakasaadusi ja kella 8 kuni kella 23 tee-, kohvi- ja söögimajades ning alkoholita einelaudades.

§ 4. Kauplemine on lubatud nädalapühadel, mil Paides peetakse ülejärvamaalisi näitusi ja pidustusi, kella 9 kuni kella 11 ja nädalapühadel enne jõululaupäeva või nädalapühadel, mille peale langeb jõululaupäev, kella 13 kuni kella 17 kõigis kauplustes, välja arvatud § 3 nimetatud kauplused.

§ 5. Peale nädalapühade (§§ 3 ja 4) on kauplemine lubatud kolmekuningapäeval, iseseisvuspäeval, palvapäeval, ülestõusmise pühade teisel ja kolmandal päeval, nelipühi teisel päeval, võidupühadel, usupuhastuse pühadel, surnute pühadel ning jõulupühade teisel ja kolmandal päeval kella 7 kuni kella 10 lihakarnides, pagari- ja kondiitriärides, piima ja piimasaaduste kauplustes ning kauplustes, kus müüakse ainult toiduaineid, tubakat ja tubakasaadusi ja kella 8 kuni kella 23 tee-, kohvi- ja söögimajades ning alkoholita einelaudades.

§ 6. Igasugune kauplemine ja töötamine on keelatud, peale § 5 tähendatud erandite, järgmistel päevadel:

- 1) uuel-aastal (1. jaanuaril),
- 2) kolmekuningapäeval,
- 3) iseseisvuspäeval (24. veebruaril),
- 4) palvapäeval,
- 5) suurel-reedel,
- 6) ülestõusmise pühadel,
- 7) kevadpühadel (1. mail),
- 8) taevaminemise pühadel,
- 9) nelipühadel,
- 10) võidupühadel (23. juunil),
- 11) jaanipäeval (24. juunil),
- 12) usupuhastuse pühadel (31. oktoobril),
- 13) surnutepühadel ja
- 14) jõulupühadel.

§ 7. Teenijate tööjõu tarvitamisel kauplustes tuleb täita sellekohaseid seadusi ja määrusi.

§ 8. Kauplemise aja lõppedes tulevad kaupluste välisused sulgeda ja lukustada või seestpoolt riivi või haaki panna.

§ 9. Käesoleva sundmääruse alla ei kuulu apteegid ja bensiini-autoamatjaamad.

§ 10. Käesolev sundmäärus peab igas kaupluses ja äriettevõttes nähtavale kohale välja pandud olema.

§ 11. Selle sundmääruse vastu eksijad võetakse vastutusele Kriminaalseadustiku § 122 põhjal.

§ 12. See sundmäärus astub jõusse kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas ja sellest ajast kaotab oma maksvuse Paide linnavolikogult 28. septembril 1931 vastu võetud ja Riigi Teatajas 88 — 1931 avaldatud Sundmäärus kauplemise aja kohta Paide linnas.

Linnapea G. Pärli.

Sekretär J. Ülem.

Tapa linnavolikogult 22. augustil 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 8. oktoobril 1935 kinnitatud

776. Sundmäärus piima ja piimasaadustega kauplemise kohta Tapa linnas.

Antud Linnaseaduse § 108 p. 16 ja 22 ja Piimaseaduse § 27 põhjal.

§ 1. Peale Piimaseaduse (RT 56 — 1934) ja Piimaseaduse teostamise määruse (RT 101 — 1934) on Tapa linnas veel maksvad käesoleva sundmääruse nõuded.

§ 2. Piimatööstusi või piima ja piimasaaduste kauplusi ning piimamüügi ruume toiduainete kaupluste juures võib avada sellekohase palve esitamisel, linnavalitsuse loal, peale ruumide kõlblikuks tunnistamist linnaarsti poolt.

§ 3. Piimatööstuste avamine on lubatud ruumides: 1) mis on vähemalt 3 m kõrged ja vastavad Piimaseaduse teostamise määruse nõuetele, 2) mille seinad ja lagi on krohvitud ja lubjatud ja neid peab vähemalt neli korda aastas lubjatama, 3) reovee äravoolu restid peavad vesilukuga varustatud olema, 4) ruumid peavad küllaldaselt elektrivalgustusega varustatud olema pimedal ajal töötamiseks, 5) ruumis peab olema käte pesemiseks sellekohane pesunõu puhta jooksva veega, seebiga ja puhta kuiva käterätikuga, 6) ruumis peavad olema süljekausid veega, mida peab uuendama vähemalt kord päevas, 7) piimatööstuses kasutatava puhtavee seadeldise vesi peab tervishoiunõuetele vastavalt kõlblik olema laboratooriumi analüüsi andmeil, missugust analüüsi vähemalt üks kord aastas peab teha laskma, 8) piimatööstuse seadeldised peavad vastama sellekohaste seaduste ja määruste nõuetele.

§ 4. Lahtise piima ja piimasaaduste müük tarvitajatele on lubatud: 1) piimakauplustes ja 2) piimamüügi ruumes toiduainete kaupluste juures ning ainult kohaltarvitamiseks söögimajades, kohvikutes, einelaudades, restoranides ja võõrastemajades. Tootjalt tarvitajale tellimise korral piim ja piimasaadused peavad olema Piimaseaduse teostamise määruse kohaselt kinnistes väikepakendites iga tellija jaoks eraldi. Lahtise piima ja piimasaaduste müük tänavatel, platsidel, turgudel, majahoovides, trepikodades, koridorides ja elukorterites või teistes majapidamisruumides on keelatud. Piimaseaduse teostamise määruse kohaselt kinnistes pudelites piima ja piimasaadusi võib ka toiduainete kauplustes müüa tingimusel, et need hoitaks teistest toiduainetest eraldi vastavates klaaskappides või klaaskastides ja et lõhnavate juustusortide jaoks oleks veel eraldi eri klaaskapp, klaaskast või klaaskuppel.

§ 5. Piima ja piimasaaduste müügiruum toiduainete kaupluste juures peab olema: 1) põranda pindalaga vähemalt 3 m², kusjuures laius peab olema vähemalt 1,50 m, 2) müügiruumi ukse või seinas peab niivõrd suur aken olema, et toiduainete kauplusest näha oleks, kui müüja piima ja piimasaadusi välja mõõdab.

§ 6. Piimakaupluste ruumid ja toiduainete kaupluste juures asuvate piima ja piimasaaduste müügiruumid peavad olema: 1) vähemalt 3 m kõrged, 2) seinad, laed, letid, riiulid, lauad ja pingid peavad olema värvitud heleda õlivärviga, 3) põrandad peavad olema betoonist või muust veekindlast materjalist ja vesilukuga varustatud reovee äravoolu restiga; 4) lubjatud ja krohvitud seinad ja laed on lubatud, kui neid vähemalt neli korda aastas lubatakse, 5) ruumid peavad olema küllaldase päevavalgusega ja elektrivalgustusega, 6) ruumides peab olema korralik ja tervishoiunõuete kohane õhupuhatusseadeldis, 7) ruumides peab olema kätepesemiseks pesunõu puhta jooksva veega, seebiga ja puhta kuivatusrätikuga, 8) ruumides peavad olema süljekausid veega, mida peab uuendama vähemalt kord päevas, 9) ruumid peavad olema jahedad, 10) ruumid ei tohi ukse või muu avauste kaudu ühenduses olla eluruumiga, köögiga, pesuköögiga, töökojaga, väljakäigukohaga, tagavarade või laoruumidega, milles hoitakse halvasti lõhnavaid või tugevalõhnalisi või tolmutekitavaid aineid, ja ruumiga, kus peetakse loomi ja linde, vaid peavad neist eraldatud olema kindla kapitaalseinaga.

Märkus 1. Toiduainete kauplustes peavad pesunõu ja süljekausid asuma väljaspool piimahoiu ruumi, kuid selle ligidal.

Märkus 2. Olemasolevaid piimakaupluse ruume kõrgusega, mitte alla 2,8 m, lubatakse kasutada viie aasta jooksul, kui need ruumid muidu vastavad Piimaseaduse teostamise määruse ja käesoleva sundmääruse nõuetele.

§ 7. Piimakaupluste ruumid ja toiduainete kaupluste juures asuvad piima ja piimasaaduste müügiruumid peavad olema: 1) alati puhtad ja korras, 2) ruumides ei tohi olla kärbeid, prussakaid, lutikaid, rotte, hiiri, või teisi loomi ja putukaid, 3) ruumides ei tohi hoida pealisriideid, vaid nende jaoks olgu eriruum või kindel kapp.

§ 8. Piimakauplustes on lubatud müüa peale piima ja piimasaaduste veel lahtiselt leiba, saia, biskviite, mett ja mune, ning kinnistes pakendites kompekke, šokolaadi ja konserve avamata karpides ning kinnistes pudelites karastavaid jooke.

§ 9. Piimakauplustes ja toiduainete kaupluste juures asuvates piima ja piimasaaduste müügiruumes peavad olema hapude piimade ja hapude piimasaaduste ning lõhnavate juustude hoidmiseks iga aine jaoks eraldi eri klaaskapid, klaaskastid või klaaskuplid.

§ 10. Toiduainete kaupluste juures asuvates piima ja piimasaaduste müügi ruumis on lubatud müüa ainult piima ja piimasaadusi.

§ 11. Välise õhutemperatuuri üle 10°C juures rõõskpiima ja rõõskkoore müük ja hoidmine piima kauplustes ja toiduainete kaupluste juures asuvates piima ja piimasaaduste müügiruumis peab sündima jahutatult jahutuskappides, jões või jäävee basseinides hoidmise teel. Jäävee basseini võib kasutada piimakauplusse või piimamüügi ruumi ehitatud betoonist või muust veekindlast materjalist basseini, mis kaetud puhta, mõlemast küljest heleda õlivärviga värvitud, piima või koorenõudele vastavate avaustega kaanega nõnda, et nende nõude avased oleks väljaspool basseini kaant, ja mis on

varustatud põhjas kindlasti suletava seadeldisega avausega basseini tühjaks laskmiseks.

§ 12. Piima ja piimasaaduste segamis- ja mõõduriistad peavad olema niisugusest materjalist, mis mingisugust mõju ei avalda piimale või piimasaadusele, varustatud niisuguse käepidemega (varrega), et mõõtja või segaja käsi ei puutuks kokku mõõdetava ainega ja peavad olema alati korras ja puhtad. Eriliikide piimade ja eriliikide piimasaaduste mõõtmiseks ja segamiseks peavad olema eriabinõud iga liigi jaoks eraldi. Puust mõõduriistade ja segajate tarvitamine on keelatud.

§ 13. Piima ja piimasaaduste maitmine mõõduriistadest on keelatud. Maitsta on lubatud ainult Piimaseaduse ja selle teostamise määruse kohasest materjalist valmistatud puhta lusikaga, mis peale selle kohe kõrvaldatakse, või puhta puust labidakesega või pulgakesega, mis peale ühekordse tarvitamise kohe ära hävitatakse.

§ 14. Piimakauplustes, toiduainete kaupluste juures asuvates piimamüügi ruumides, söögimajades, kohvikutes, einelaudades, restoranides ja võõrastemajades, kus müüakse esimese kui ka teise valiku piima, võib lahtiselt müüa ainult ühte piimavalikutest, kuna teist piimavalikutest võib müüa aga ainult Piimaseaduse teostamise määruse kohaselt kinnistes väikepakendites; lahtiselt müüdava piima teatavaks tegemiseks tuleb kinnitada nähtavale kohale plakat „Rõõskpiim I“ või „Rõõskpiim II“ piimakauplustes ja toiduainete kaupluste juures asuvates piimamüügiruumides müügiruumi uksele, söögimajades, kohvikutes, einelaudades, restoranides ja võõrastemajades puhveti seinale.

§ 15. Piimakauplustes, toiduainete kaupluste juures asuvates piimamüügi ruumides, söögimajades, kohvikutes, einelaudades, restoranides ja võõrastemajades on keelatud piima ja piimasaaduste ümber pakkimine lahtisest pakendist kinnisteks väikepakenditeks või väikepakenditest lahtiseks pakendiks.

§ 16. Piima ja piimasaaduste müügikohtades piima ja piimasaaduste nõude ja riistade puhastamine ja hoidmine peab toimuma Piimaseaduse teostamise määruse § 100 kohaselt puhtas ruumis ja selleks otstarbeks ei tohi kasutada elukortereid, elukorterite köökisid ega pesuköökisid.

§ 17. Piimatööstustes ja piimakauplemisega tegelevad isikud peavad kandma valgeid, puhtaid, terveid, põlvini ulatuvaid, käerandmeteni ulatuvate käistega põllesid ja peavad tarvilisel määral hoolitsema oma ihu puhtuse eest.

§ 18. Piimatööstustes, piimakauplustes ja piima ja piimasaaduste kauplemisega tegelevates asutustes (ärides) tegelevad isikud on kohustatud ilmuma linnaarsti juurde arstlikule järelevaatusele enne tegevusse astumist ja tegevuses olemise ajal vähemalt iga kahe kuu tagant kord. Arstliku järelevaatuse andmed kantakse sellekohasesse piimatööstuse, piimakaupluse või piima ja piimakauplemisega tegeleva asutuse (äri) poolt peetavasse raamatusse, missugust kontrollimisel või tarvitaja või ostja nõudmisel tuleb ette näidata.

§ 19. Linnaarstil on õigus igal ajal järele vaadata piimatööstustes, piimakauplustes ja piima ja piimasaaduste kauplemisega tegelevates asutustes tegelevate isikute tervislikku seisukorda.

§ 20. Enne käesoleva sundmääruse maksma hakkamist avatud piimatööstused, piimakauplused ja piima ja piimasaaduste kauplemisega tegelevad asutused (ärid) peavad olema korraldatud ümber vastavalt sellele sundmäärusele 1. jaanuariks 1936. Selle tähtaja möödumisel on linnavalitsusel õigus

sulgeda sellele sundmäärusele mittevastavaid piimatööstusi, piimakauplusi ja piima ja piimasaaduste kauplemisega tegutsevaid asutusi (ärisid).

§ 21. Piimatööstustes, piimakauplustes ja piima ja piimasaaduste kauplemisega tegutsevates asutustes (ärides) tegelevate isikute nimestik ja käesolev sundmäärus peavad olema üles pandud nähtavale kohale vastavas tööstuses, kaupluses või asutuses.

§ 22. Süüdlasi käesoleva sundmääruse rikkumises karistatakse vastavate seaduste alusel.

§ 23. Käesolev sundmäärus hakkab maksma kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas ja selle maksmahakkamisega kaotab maksvuse Tapa linnavolikogult 19. augustil 1927 vastu võetud ja Riigi Teatajas 85 — 1927 avaldatud Tervishoiu sundmäärused piima, koore ja võiga kauplemise kohta Tapa linnas ja Tapa linnavolikogult 31. augustil 1932 vastu võetud ja Riigi Teatajas 75 — 1932 avaldatud Tervishoiu sundmääruste piima, koore ja võiga kauplemise kohta Tapa linnas muutmise määrus.

Linnapea T. Rähn.

Sekretär J. Alamäe.

Elva alevivolikogult 20. septembril 1935 vastu võetud ja Sise-ministrilt 7. oktoobril 1935 kinnitatud

777. Elva alevi puhtussundmäärus.

Alus: Aleviseaduse § 62.

§ 1. Kruntide pidajad, olgu nad omanikud, valdajad, rentikud või nende asemikud, on kohustatud alati puhtad hoidma oma krundiäärsed tänavad, kõnniteed ja kraavid, neid tarbekorral iga päev puhastama ja sealt prügi ning mustuse kõrvaldama vaatamata aastaajale ja sellele, kas tänavad on sillutatud või sillutamata, krunt lahutatud tänavast või kõnniteest kraaviga või puiestega. Kui krundid asuvad mõlemal pool tänavaid, puhastatakse need krundi ulatusel pooles laiuses. On tänavad asustatud ühepoolselt, puhastatakse need krundi pidajate poolt krundi ulatusel kogu laiuses.

§ 2. Kõigi kõnniteede, tänavate ja kraavide põhjalik puhastamine paragrahv 1 nõuete kohaselt tuleb teostada ajavahemikus 1. maist kuni 30. septembrini kella 24 ja 7 vahel ja muul ajal alevivalitsuse ning politsei poolt määratud ajal, mis krundipidajatele teada antakse. Järeldpuhastus teostatakse sama ajavahemikus tarbekorral ka peale kella 7. Viimasel juhul tuleb puhastajail puhastatavat tänavat või kõnniteed enne puhastamist veega kasta.

§ 3. Talvel on kruntide pidajad kohustatud: a) puhastama krundiäärsed kõnniteed liigest lahtisest lumest, b) tasandama tänavate ja kõnniteede lumekattesse tekkinud augud, mis liiklemist takistavad, c) tõkestama kõnnitee ja kõrvaldama tänavaäärsete hoonete katustelt ja vihmaveetorudelt jää ja lume, kui see muutub möödakäijatele ohtlikuks, d) riputama kõnniteedele kruusa või liiva, kui nad on jäätanud ja libedad.

§ 4. Kevade tulekul, mil reetee alalhoidmine muutub võimatuks, tuleb krundi pidajail sillutatud tänavatel ja kõigil korraldatud kõnniteedel jää ja lumi lahti raiuda ja ära vedada alevivalitsuse ja politsei poolt kokkulepitud ajaks, mis krundipidajaile teada antakse.

§ 5. Tänava pühkmed, samuti lume ja jää võib krundipidaja mahutada kas oma prügikasti, aeda, põllule või heinamaale, või alevivalitsuselt määratud

prügi ja lume mahapaneku paikadesse. Aeda või põllule paigutatud pühkmed tulevad kohe kaevata maasse või koguda kompostiks, mis suvekuudeks tulevad katta mulla või liivaga.

§ 6. Kõnniteedele, puisteedele ja tänavatele on keelatud visata mustust, paberit, toidujätiseid, roiskvett või muud, mis puhtust ja korda rikuvad. Samuti on keelatud elamute tänavapoolsel küljel vaipade kloppimine ja tuulutamine.

§ 7. Majade õued peavad alati puhtad ja korras olema. Keelatud on igasuguse mustuse ja roiskvee mahaviskamine õuede. Sissesõiduhoovidest tuleb kogunenud sõnnik iga päev ära vedada kinnisesse ruumi või kasti.

§ 8. Väljakäigukohti võib harilikkude puhastusabinõudega puhastada 1. maist kuni 15. septembrini ainult kella 24 kuni 5, muul ajal kella 15 kuni 6.

Väljakäigukohtade puhastamine pumpadega õhukindlatesse aamidesse võib toimuda ka muul ajal.

§ 9. Väljakäigukohtade ja muu mustus, mis veetakse aia- või põllumaale, tuleb kohe künda maasse või katta mullaga.

§ 10. Sõnnikut ja muud haisevat või tolmavat ainet võib alevi tänavatel vedada ainult kinnikaetult. Sõnnikuvedajad peavad mahakukkunud sõnniku kohe ära koristama. Väljakäigukoha mustuse ja roiskvee vedamiseks võib tarvitada ainult kindlaid vaate või kaste, mis kaanega kaetud nii, et mustus välja ei loksu.

§ 11. Iga maja õuel peab olema prügi ja roiskvee paigutamiseks korralik, kindlate seintega ja kindla kaanega või uksega suletav prügikast ja roiskveekaev või -auk. Puust prügikastid ja roiskveekaevud tulevad igal aastal seest kui ka väljaspoolt tõrvata või lubjata.

§ 12. Loomade sõnnik tuleb välja vedada lautadest ja tallidest nii sagedasti, et sealt virts ei valguks välja.

§ 13. Iga elumaja juures peab olema vähemalt üks korralik kindla-kaanega ja uksega suletav väljakäigukoht. Isteaugud tulevad katta kindla kaanega. Väljakäigukohtadel peavad olema korralikud tõmbetorud õhu puhastamiseks. Soojal aastaajal tuleb väljakäigukohti desinfitseerida lubja, sömerturba või mõne muu desinfitseeriva ainega.

§ 14. Keelatud on loomade karjatamine või söötmine alevi tänavatel, tänaväärsetes kraavides, parkides ja avalikkudel platsidel.

§ 15. Keelatud on tänavatele ja turuplatsile kauemaks ajaks hobuste ja muude loomade seisma jätmine, kinnisidumine ja söötmine, olgu see valveta või valveta. Selleks otstarbeks tuleb kasutada sissesõiduhoove või alevivalituselt selleks määratud kohti.

Selle keelu alla ei kuulu laadapäevadel ja turuajal laada- ja turuplatsil koormatelt kauplejad ja loomade müüjad.

§ 16. Keelatud on Elva alevi administratiivpiires olevates järvedes pesupesemine ja loputamine, loomade ujutamine ja pesemine, avalikkudes supelkohtades supelpüksteta või trikoota suplemine ja seebiga pesemine. Samuti on keelatud järvedesse, oja- ja kraavidesse ja kaevudesse igasuguse mustuse ning ilma puhastuseta roiskvee juhtimine ja järve jääle igasuguse mustuse vedamine.

Tööstusettevõtete ja avalikkude saunade roiskvesi tuleb juhtida lampkastidesse või filterbasseinidesse.

§ 17. Veekaevudel peavad olema korralikud rakked, et pinnavesi joogivett ei rüvetaks. Veekaevud tulevad pealt katta kaanega. Puuraketega kaevude ümbrus peab täidetama vähemalt ühe meetri laiuse ja poole meetri sügavuselt savi või tsement kihiga, mis kaevu poolt veerevas olekus.

§ 18. Kõigis alevi administratiivpiires asuvates parkides ja puiestikkudes on keelatud puude, põõsaste, okste ja istutatud lillede murdmine, lõikamine ja hävitamine. Parkides ja puiestikkudes olevate pinkide ja prügikastide lõikamine, rikkumine ja purustamine ning ühest kohast teise asetamine on keelatud. Samuti on keelatud istepinkide ümbruse, pargialuste muruplatside ja pargi reostamine ning parkidest hobustega läbisõitmine.

§ 19. Selle sundmääruse vastu eksijad võetakse vastutusele Kr. s. § 122 põhjal.

§ 20. Selle sundmääruse maksmahakkamisega kaotab maksvuse alevivolikogult 6. mail 1925 vastu võetud Sundmäärus puhtuse ja korra kohta Elva alevis (RT 120/121 — 1925).

§ 21. Käesolev sundmäärus hakkab maksuma viieteistkümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Alevivanem V. Telling.

Alevisekretär H. Tootsi.

Antsla alevivolikogult 23. juulil 1935 ja 22. septembril 1935 vastu võetud ning Siseministrilt 11. oktoobril 1935 kinnitatud

778. Sundmäärus äritegevusaja kohta Antsla alevis.

Antud Aleviseaduse § 62 põhjal.

§ 1. Äritegevus Antsla alevis on lubatud:

1. äripäevadel:

- a) toiduainete kauplustes kella 7-st kuni kella 18-ni;
 - b) võõraste-, tee-, kohvi- ja söögimajades kella 7-st kuni kella 22-ni;
 - c) kioskites kella 6-st kuni kella 21-ni;
 - d) munade vastuvõtu ja vilja ning lina kokkuostupunktides kella 5-st kuni kella 17-ni;
 - e) teistes ärides 1. maist kuni 30. septembrini kella 7-st kuni kella 17-ni;
1. oktoobrist kuni 30. aprillini kella 8-st kuni kella 17-ni;

2. pühapäevadel:

- a) toiduainete kauplustes kella 8-st kuni kella 10-ni ja kella 14-st kuni kella 17-ni;
- b) võõraste-, tee-, kohvi- ja söögimajades samal ajal kui äripäevadel;
- c) kioskites kella 9-st kuni kella 21-ni;
- d) munade vastuvõtu ja vilja ning lina kokkuostupunktides kella 12-st kuni kella 17-ni;
- e) teistes ärides 15. augustist kuni 14. juunini kella 14-st kuni kella 17-ni; 15. juunist kuni 14. augustini on äritegevus pühapäevadel keelatud.

§ 2. Äritegevus on keelatud üleriikliselt seadustega maksuma pandud pühadel, välja arvatud alljärgnevad erandid:

a) toiduainete kauplustes on äritegevus lubatud palvapäeval, taevamine-misepühäl, jaanipäeval, usupuhastuspühäl, surnutepühäl, ülestõusmise- ja jõulupühade teisel ja kolmandal ning nelipühi teisel pühäl kella 7-st kuni kella 10-ni;

b) võõraste-, tee-, kohvi- ja söögimajade ning kioskite äritegevus on keelatud ainult uuelaastal, ülestõusmise- ja jõulupühade esimesel pühal; teistel pühal on võõraste-, tee-, kohvi- ja söögimajades ning kioskites äritegevus lubatud samal ajal kui äripäevadel.

§ 3. Käesolev sundmäärus ei ole maksev alkoholist jookidega trahteri-ärides, laadal ja turul kauplemise kohta.

§ 4. Selle sundmääruse mittetäitjad võetakse vastutusele seaduses ettenähtud korras.

§ 5. Käesolev sundmäärus hakkab maksma 15. päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 6. Selle sundmääruse maksmahakkamisega kaotab maksvuse Antsla alevivolikogult 8. juunil 1932 vastu võetud ja RT 68 — 1932 avaldatud Sundmäärus kauplemisaja kohta Antsla alevis.

Alevivanem O. Tasso.

Alevisekretär L. Kull.

Viljandi ajutiselt maavalitsuselt 23. septembril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 11. oktoobril 1935 kinnitatud

779. Sundmäärus ehitiste kohta Viljandimaa alevikkudes.

Alus: Ehitusseaduse § 213 (VSK XII k. I j.), kohaliku omavalitsuse korralduse määruse elluviimise määruse I osa lisa § 7 (VSK 173 — 1917 art. 953) ja Maakondade ajutise valitsemise seaduse § 5 (RT 5 — 1934).

I. Üldised eeskirjad.

§ 1. Käesoleva sundmääruse alla kuuluvad kõik ehitised, mis asuvad selleks määratud korras kinnitatud alevikkude ehitus- ja arenemispiirkondades (RT 16 — 1926 seaduse 16 § 1 ja RT 33 — 1930 art. 201, § 1) ja väljaspool neid piirkondi Põllutöministri poolt tööstuslikuks ning äriliseks otstarbeks ja eluasemeteks määratud ehituskruntide maa-aladel (RT 80 — 1933 art. 590, § 1 ja § 2 pp. 1 ja 3), välja arvatud kõik avalikud ehitised (RT 55 — 1932 art. 476) ja suvitus-ravitsuspaikadeks tunnustatud maakohtade piirkondades asuvad ehitised (RT 109/110 — 1925 art. 64 ja 27 — 1932 art. 217).

§ 2. Uute tänavate rajamiseks, ehitiste püstitamiseks, kapitaalümberehitamiseks ja juurde- või pealeehitamiseks on vajalik sellekohane ehitusluba.

§ 3. Ehitusluba ei vaja mittekandvate seinte ehitamine ja kõrvaldamine, seinte krohvimine, vooderdamine ja värvimine, piirete (aedade) ehitamine ja parandamine, ehitiste lammutamine.

§ 4. Ehitaja, kes ehitise alustanud ehitusloata, on kohustatud seadusvastaselt teostatud ehitise kõrvaldama.

II. Ehitusloa andmine ja ehitustegevuse järelevalve kord.

§ 5. Eelmises § 2 nimetatud ehitusloa saamiseks esitatakse kohalikele vallavalitsusele:

1) kirjalik sooviavaldus, milles peab olema märgitud ehituskrundi andmestik, kavatsetava ehitustöö liik ja ehitaja isiku täielik nimi ja elukoht,

2) ehituskavand kahes eksemplaris ühes asendplaaniga. Asendplaanil peavad olema märgitud kõik kavatsetavad ehitised, nende otstarb, ehitise seinte ja katuse materjal, ehitisest 25,0 m kaugusel asuvad hooned, nende materjal ja hoonete vahekaugused.

§ 6. Esitatud ehitusplaanid vaatab läbi vallavalitsus.

Käesoleva määrusega kooskõlas oleva ehituskavandi üks eksemplar saadetakse vallavalitsuse märkusega ehitusloa andmise kohta ehitajale tagasi, kuna teine eksemplar jääb vallavalitsuse arhiivi.

Ehitise omanik on kohustatud oma ehituskavandit hoidma kuni ehituse lõpuleviimiseni ehituspaigal.

§ 7. Ehitusluba antakse välja kaheaastase maksvusega. Kui selle aja jooksul pole tehtud ehitusega algust, tuleb ehitusluba sellekohase kirjaliku soovivaaldusega uuendada.

§ 8. Kui ehitis täiesti valmis, või kui ehitist, mis üle kahe aasta poolikuna seisnud, hakatakse edasi ehitama, peab ehitaja teatama sellest vallavalitsusele. Teadaanded võivad olla kirjalikud, kui ka suulised.

Ehituse järelevaatust toimetab vallavalitsuse esindaja selleks kokkulepitud ajal, mil olgu kohal ehituse teostaja; samuti on vallavalitsusel õigus korraldada järelevaatusi omal algatusel.

III. Määrused hoonete asendi kohta.

§ 9. Ehitisi püstitatagu vähemalt 8 m klassiteede piirkonnast (Maanteede seaduse § 46 RT 48 — 1928) kui aleviku ehitusplaan ei määra seda teisiti.

§ 10. Kõik hooned, mis ei ole nimetatud järgnevas § 12, peavad olema vähemalt 6,5 m naabri piirist eemal. Puust elumajade vahel olgu vähemalt 13,0 m ning seda vahet ei ole lubatud täis ehitada.

§ 11. Nelinurgas 25,5 × 25,5 m on lubatud ehitada puuhooneid teineteist ükskõik mis kauguses. Satub puuhoonetega grupist mõni hoonetest täielikult või osaliselt ülmärgitud nelinurga piirjoonest välja, siis peab hoone teisest 13,0 m eemal olema.

§ 12. Sepikodasid, suitsusaunu, rehti ja muid kuivatusruume, samuti ka puust ehitisi, milles töötatakse ümber, valmistatakse või hoitakse kergesti süttivaid aineid, nagu: linu, kanepit, tõkatit, tõrva jne., püstitatagu omal krundil asuvatest hoonetest 20 m ja naabripiirist vähemalt 15,0 m kaugemale.

§ 13. Aedmaju (lehtlaid) võib ehitada otse naabri piirile tulemüürita.

Puid ja põõsaid ei tohi istutada lähemale kui 6,0 m I kl. tee piirkonnast, vastavalt 4,0 m II kl. tee piirkonnast ning 3,0 m III kl. tee piirkonnast (Maanteede seadus RT 48 — 1928).

IV. Määrused hoonete ehitamise kohta.

§ 14. Puust hoonete üldine pikkus ei tohi olla rohkem kui 25,5 m. Sellest pikemaid puust hooneid jaotatagu tulemüüridega osadesse nii, et iga puust osa ei oleks pikem kui 25,0 m.

§ 15. Puuhoonete üldine kõrgus on lubatav 8,5 m mõõtes kõige madalamast maapinna kõrguspunktist ülemise korra lae aluspinnani.

§ 16. Puuhoonetele on keelatud ehitada enam kui kaks elamiseks määratud korda.

§ 17. Ülemisest iseseisvast korterist (köögiga), mille põranda pind enam kui 70 m², peab olema kindlustatud otsene väljapääs kahele teineteisest lahuselevale trepikojale.

Trepp võib olla puust, vähemalt 1,0 m lai, astmete kõrgus mitte enam kui 19 sm ja nende laius mitte vähem kui 23 sm.

Kahekordsetes kivi- ja puumajades kivist trepikojaga on nõutav üks trepp mittepõlevast materjalist ja alammäärase laiusega 1,20 m, astmete kõrgusega 18 sm ja laiusega 25 sm.

§ 18. Korstnaid peab ehitama kas kiviseintesse või iseseisvatele alusmüüridele. Vabaltseisvad korstnad peavad tõusma püstloodis.

Kiviseintes olevaid suitsulõõre võib tarbekorral vedada, kusjuures eemaldumine püstloest võib ulatuda kõige rohkem 30°. Korstna pead ulatagu üle katuseharja vähemalt 0,30 m. Kui katus on kaetud tuldvõtva ainega, ületagu korstna pea katuse harja vähemalt 0,70 m.

Korstnate seinte paksus ei tohi olla alla 13 sm. Korstnad peavad olema puuseintest eemal vähemalt 13 sm, mõõtes korstna välispinnast.

Igal korstna jalal olgu iga lõõri jaoks üks korstna puhastamiseks. Puhastusaugud pööningutel on keelatud.

§ 19. Ahjud, soojad seinad ja pliidid peavad olema puuseintest eemal vähemalt 13 sm, mõõtes ahju, pliidi või soojaseina välispinnast.

Küttekoha põranda pealispind peab olema puupõrandast eemal vähemalt 0,30 m. Ahjud võivad tõusta kuni 0,40 m allapoole puulage.

Raud- ja malmahjud peavad olema puuseintest eemal vähemalt 0,30 m ja puulaest vähemalt 0,50 m.

§ 20. Telliskividest veetavad suitsulõõrid ehitatagu nurkraudadele. Nende pikkus ei või ületada 3,0 m; nad peavad olema puuosadest vähemalt 0,13 m eemal, mõõtes toru välispinnast.

Metallist torud on lubatud ainult ruumides, kus nende järele alati võib valvata. Nad olgu vähemalt 0,30 m puuosadest eemal, või kui nad on isoleeritud tulekindla materjaliga, siis vähemalt 0,13 m.

Nad olgu kahekordsete seintega, mille vaheruum on vähemalt 2,5 sm.

V. Määrused veekaevude ja klosettide kohta.

§ 21. Iga elumaja juures olgu vähemalt üks klosett. Kui kuiv klosett asub hoone sees, olgu see välisseina ääres ning varustatud välisaknaga.

Kõik klosettide kaevud olgu kindlast ja niiskust mitteläbilaskvast materjalist ja kaetud sama materjaliga.

Kattes olgu kaevu puhastamiseks vähemalt 0,60 m igatpidi lai auk, või ümarik auk läbimõõduga 0,60 m, mis kinni kaetud tiheda kahekordse luugiga. See osa kaevust peab olema väljaspool maja välisseina. Kaevu põhi peab andma kallaku puhastusaugu poole. Kaevu põhi ja seinad tulevad väljastpoolt isoleerida 15 sm paksu savikihiga.

Elumajades asuva õhukloseti mustuse kaevust peab viima õhutoru suitsulõõri kõrval olevasse ventilatsioonilõõri.

Klosette võib ehitada ainult hoonete sisse, s. o. mitte kõrvalehitusena hoone juures või üksikult seisvana.

§ 22. Veekaev peab olema vähemalt 10,0 m kauguses klosettide kaevudest, tallidest, virtsa- ja raiskveeaukudest — üldse kõigist mustuse kohadest ja kogumispakadest. Lahtise kaevu seinad peavad ulatuma vähemalt 1,0 m üle maapinna.

VI. Lõppeeskirjad.

§ 23. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele seaduses ettenähtud korras.

§ 24. Käesolev sundmäärus hakkab maksuma viieteistkümnendal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas ja on maksev nende ehitiste kohta, mis püstitatakse peale käesoleva sundmääruse maksmahakkamist.

Aj. maavalitsuse esimees H. Lauri.

Sekretär A. Siitam.